

Kolosova S. O.,
Assistant Professor of the Chair of Theory and Practice of Translation
Kherson National Technical University

Zubkova K. V.,
Student of Kherson National Technical University

TERMS OF PSYCHOLOGY AND WAYS OF THEIR CREATION IN THE ENGLISH AND UKRAINIAN LANGUAGES

Summary. This article is dedicated to the problem of psychological terms creation in the English and Ukrainian languages. To date, terminology occupies a great place in the life of society; it plays a leading role in peoples' communication, as a source of information, a tool for mastering the specialty and a kind of driving force of scientific and technological progress.

The rapid development of science and technology, modern information technologies and significant changes in the life of society dictate the need for a comprehensive description, study and analysis of new layers of terminological vocabulary. This also applies to the psychological terminology, because this field of peoples' activity is relatively new and requires additional study, which is due to the relevance of this study.

The purpose of our research is to consider ways of psychological terms creation in the English and Ukrainian languages. The purpose led to the emergence of research tasks, namely: to describe the psychological terms and to determine the ways of psychological terms creation in the English and Ukrainian languages.

The subject of the study is the terms of psychology in the English and Ukrainian languages.

The study examines the main ways of psychological terms creation, namely morphological (affixation, compounding and reduction), semantic method (conversion – the formation of terms by means of functional translation of the word from one part of the language to another) and borrowing. The article contains a list of prefixes and suffixes that are used in the studied languages to create terms in the field of psychology. Also, the article deals with abbreviations, among which a large place have abbreviations and acronyms. Terminologization is related to the semantic method in the Ukrainian language, it occurs in two ways: by using commonly used words in their direct sense and the use of the word (figuratively) in a literal sense (metaphorization).

Another issue that considered in the study is borrowing, in English and Ukrainian it passes through three main ways – with the help of calquing, transcription or transliteration.

Key words: terms, affixation, compounding, borrowing, prefixes, suffixes, abbreviations, acronyms.

Problem statement. The rapid development of science and technology, modern information technologies and significant changes in the society dictate the need for a comprehensive description, study and analysis of new layers of terminological vocabulary.

Despite the systematic and purposeful work in the field of terminological systems research, some terminology is still not well understood by lexicologists. In particular, this refers to the psychological terminology, which is one of the largest and most complex terminology systems.

The relevance of the study is that psychology is a rather new and progressive science, and the number of studies dedicated to

the psychological terms creation, both in English and in Ukrainian, is negligible.

The purpose of this study is to consider ways of the psychological terms creation in the English and Ukrainian languages. The goals of our research are to describe the psychological terms and to determine the ways of psychological terms creation in the English and Ukrainian languages.

The basic material. New psychological terms are created mainly in English. These options are the main suppliers of lexical innovations in the psychological terminology system. In Ukraine, psychology has achieved the greatest popularity only at the end of the twentieth century.

The term psychology is a word or phrase that was created or borrowed to name to the concepts and subjects of psychology, which has its own definition and is used in texts of different styles. The researchers who deal with the formation of terminology are V. Vinogradov, V. Danylenko, V. Leichyk, and works on psychology: V. Kozlova, V. Shapar, I. Martyniuk, etc.

In general, as well as for any terminology system, the psychological terms are characterized by the following main ways of creation:

- 1) the morphological method (according to the word-building models: affixation, compounding, reduction);
- 2) semantic, realized through the development of special meanings in the words of the natural language;
- 3) borrowing (word-building and semantic calquing) [6, p. 131].

The morphological method includes the creation of terms by means of affixation, compounding and reduction.

Affixation is the formation of terms using prefixes and suffixes. This method is fundamental in the creation of both English and Ukrainian psychological terms. The main suffixes used for terminating in English are: *-ness* (*absent-mindedness*), *-ty* (*adaptability*), *-tion* (*affectation* (*artificial elevation and excitement*)), *-ship* (*mentorship*), *-cy* (*constancy*), *-al* (*denial*), *-ment* (*detachment*), *-ing* (*feeling*), *-er* (*transfer*).

In Ukrainian, these suffixes are: *-ість* (*уважність, емоційність, рішучість*), *-ац(а)* (*персервація – уявлення які мають нав'язливий характер, релаксація*), *-изм (-ізм)* (*біхевіоризм, фрейдизм*), *-анн(а)* (*виховання, концентрування*), *-ія* (*абстракція, ізоляція*) [7].

Prefixation as a kind of creation of psychological terms is quantitatively inferior to suffixal formations. The prefixes that make up the psychological terms of the English language: *pre-*, *de-*, *re-*, *inter-*, *post-*, *sub-*, *dis-* and others. For example: *preformationism*, *postpartum depression*, *subtyping*, *disinhibition* (*loss of human control over oneself due to alcohol and drugs*) and many other terms.

The following prefixes are used in the Ukrainian language: *не-*, *без-*, *диз-*, *а-* *де-*, *анти-*, etc. For example: *безнадія*,

(психологічна) демобілізація, діалогія (lack of ability to express your thoughts orally), алогізм (inference that contradicts the laws of logic) [1, p. 18].

Typical examples of compounding are: checklist, daydreaming. The term *checklist* is an example of a neutral compound of the bases (the basis of the verb "to check" is combined with the base of the noun "a list" without a connecting element). The term "daydreaming" can be written using the formula "day + dream + ing", where "day" and "dream" are bases, connected in a neutral way, and -ing – terminological suffix [1, p. 19].

The reduction in recent decades is one of the regular ways of generating terms. This method is a clear example that reflects the tendency to streamline the language, to save speech efforts [3, p. 121]. Among reduction a large place is occupied by abbreviations and acronyms. Usually abbreviations are used more often than the terms themselves.

Typically, abbreviations are spelled letter by letter, and acronyms as full words. For example: ADD (attention deficit disorder), СПТ (соціально-психологічний тренінг – socio-psychological training) [8].

The next is a semantic method. In the English language, a significant place in the creation of psychological terms takes conversion (the formation of terms by means of a functional transition of the word from one part of the language to another). So, for example, the term *foster* is formed by the conversion method from the verb *to foster*.

The conversion is also reflected in the term *neurotic*. The term *neurotic* is created by conversion, since the grammar category of the adjective is used as a grammatical category of the noun. In this case, there is a transition from one part of the language to another [3, p. 8].

In the Ukrainian language there is a terminologization of the commonly used vocabulary, because of which famous words completely lose contact with their original meaning, or receive a new meaning in addition to the old one. The transformation of commonly used words into psychological terms occurs in two ways:

- 1) the use of commonly used words in their direct meaning: *акція, ненависть, притомність*;
- 2) the figurative use of the word (metaphorization): *psychic automatism (a kind of hallucinatory paranoid syndrome), психічний терор*.

Historically, the terminologization of words is explained by the fact that scientific concepts are formed on the basis of generalizations obtained in the process of practical knowledge of the world, based on "linguistic concepts", which are superimposed by logically processed scientific concepts [6, p. 176]. Linguistically, this leads to a complication of the semantic structure of the word. This phenomenon leads to the appearance of some homonyms in the modern Ukrainian language. Along with the domestic words, known to the speakers, there are words-terms that denote a certain scientific meaning. The opposite to terminologization is determinization, which implies the expansion of the semantic scope of the term and the formation of a new figurative meaning [6, p. 181].

Traditionally, in modern terminology it is noted that most psychological terms (about 80 %) are unambiguous, but some of them are characterized by ambiguity. Within the limits of psychological terminology we allocate intra-system and inter-system polysemy.

The intra-system polysemy is characterized by psychological terms (only within the psychological science). Most often, there is a mental process and a state (*feeling*); process and result (*abstraction*); psychological direction and method (*psychoanalysis*).

Lexical homonymy is closely linked with the phenomenon of polysemy in psychological terminology. There is intra-system homonymy; interdisciplinary homonymy when the psychological term is homonymous with the unequivocal term of other branches of science (*fugue* in psychology – *the psychic state of the man's flight from himself*, *the fugue* in music – *the form of a polyphonic work*, *the fugue* in the construction – *the seam between the boards that are tightly adjacent to each other*). And also there is interfunctional-stylistic homonymy, when the homonyms are the psychological term and the unequivocal word of commonly used vocabulary (*порив* – *нестримне бажання, прагнення*, for example, *an impulse to action* and *ан порив* – *the place of a cliff, separation*, for example, *порив електричних проводів*) [5, p. 186].

Another way of psychological terminology forming is borrowing, that is, naming of scientific concept by a foreign word.

Most terms in the field of psychology in the English language are borrowed from Latin, French, Greek: agitation, alienation, psychosis (Latin), conscience, detachment (French), ageism (Greek) [3, p. 136].

Having considered the borrowed psychological terms in English, we calculated the percentage of borrowing: the Latin language is about 75 % of borrowings, Greek – 14 %, French language – 11 %.

The Ukrainian lexical terminology system of psychology contains a large number of words of Latin origin: *абсорбація* (from the Latin *absorption* – absorb).

The second group consists of terms of Greek origin: *ейдетична пам'ять* (Greek *eidos* – *image*) – a special kind of visual memory. Borrowings from the English language took place in several ways, namely:

- calque: *промивання мізків* (from *brainwashing*);
- transcription: *тренінг* (from *training*), *істерія* (from *hysteria*) [4];
- transliteration: *аутизм* (from *autism*), *афект* (from *affect*) [7].

Another group consists of borrowing from the French language: *ідеал* (French *ideal*) – *a generalized idea of the maximum possible level of personality development, realization of its potential*.

The approximate percentage of borrowed psychological terms in the Ukrainian language is: 49 % of the Latin language, 43 % of the Greek language, 6 % of the French language and 2 % of the English language.

The psychological terminology system also contains words formed with morphemes of different origin: *autoaggression* (Greek *autos* – itself and Latin *aggredi* – attack) – aggressive actions directed against their own personality, against themselves [2].

Conclusions. Having considered the ways of the psychological terms creation, we can compare which methods are more productive in English, and which are in the Ukrainian language. The main way of the terms creation in both languages is the affixing method, the second way is the conversion, a small percentage is occupied by compounding, reduction and borrowing. Prospects for the further research we see in the study of psychological terminology as a whole and the study of the ways and features of its translation.

References:

1. Веклинець Л.М. Структура і походження сучасної української психологічної термінології: автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.01 – «Українська мова». Київ, 1997. 24 с.
2. Гут Н.В. Іншомовні запозичення у психологічній лексиці. *Збірник наукових праць студентів*. Умань, 2010. URL: http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/997/1/insh_zapoz_pedagog_leksyka.pdf.
3. Карашук П.М. Словообразование английского языка. Москва: «Высшая школа», 1997. 314 с.
4. Мартинюк І.А. Короткий українсько-англійський словник термінів з психології. Київ: Видавничий центр НУБіПУ, 2012. 35 с.
5. Михайлова Т.В. Омонімія в українській науково-технічній термінології. *Українська термінологія і сучасність*: зб. наук. пр. Київ: КНЕУ, 2005. Вип. VI. С. 185–189.
6. Пянько Т.І. Українське термінознавство. Львів: «Світ», 1994. 216 с.
7. Шапар В.Б. Психологічний тлумачний словник: близько 2 500 термінів. Харків: «Прапор», 2004. 640 с.
8. The Cambridge Dictionary of Psychology / Edited by D. Matsumoto. NY: Cambridge University Press, 2009. 608 p.

Колосова С. О., Зубкова К. В. Терміни галузі психології та шляхи їх виникнення в англійській та українській мовах

Анотація. Стаття присвячена проблемі виникнення термінів галузі психології в англійській та українській мовах. Сьогодні термінологія займає визначальне місце в житті суспільства: вона відіграє провідну роль у спілкуванні людей, будучи джерелом отримання інформації, інструментом освоєння спеціальності та свого роду рушійною силою науково-технічного прогресу.

Стрімкий розвиток науки і техніки, сучасних інформаційних технологій та значні зміни в житті суспільства диктують необхідність всебічного опису, вивчення та аналізу нових пластів термінологічної лексики. Це стосується також термінології галузі психології, адже ця сфера діяльності людей є відносно новою й потребує додаткового вивчення, чим і зумовлена актуальність дослідження.

Метою статті є розглянути шляхи творення термінів галузі психології в англійській та українській мовах. Мета зумовила виникнення завдань дослідження, а саме: описати термін галузі психології та визначити способи творення термінів галузі психології в англійській та українській мовах.

Об'єктом дослідження є терміни галузі психології в англійській та українській мовах.

У дослідженні розглянуто основні способи творення термінів галузі психології, а саме: морфологічний (афіксації, словоскладання та скорочення), семантичний спосіб (конверсія – утворення термінів за допомогою функціонального переходу слова з однієї частини мови в іншу) та запозичення. Стаття містить перелік префіксів і суфіксів, які використовуються в досліджуваних мовах для творення термінів галузі психології. Також у статті розглянуто скорочення, серед яких важливе місце займають аббревіатури та акроніми. В українській мові до семантичного способу належить термінологізування, воно відбувається двома шляхами: за допомогою використання загальноживаних

слів у їх прямому значенні та переносне вживання відповідного слова (метафоризація).

Ще одним питанням, яке розглянуто в дослідженні, є запозичення; в англійській та українській мовах воно відбувається трьома основними шляхами: за допомогою калькування, транскрипції або транслітерації.

Ключові слова: терміни, афіксація, словоскладання, запозичення, префікси, суфікси, аббревіатури, акроніми.

Колосова С. А., Зубкова Е. В. Термины отрасли психологии и пути их возникновения в английском и украинском языках

Аннотация. Статья посвящена проблеме возникновения терминов сферы психологии в английском и украинском языках. На сегодняшний день терминология занимает большое место в жизни общества: она играет ведущую роль в общении людей, являясь источником получения информации, инструментом освоения специальности и своего рода движущей силой научно-технического прогресса.

Стремительное развитие науки и техники, современных информационных технологий и значительные изменения в жизни общества диктуют необходимость всестороннего описания, изучения и анализа новых пластов терминологической лексики. Это касается также терминологии области психологии, ведь эта сфера деятельности людей является относительно новой и требует дополнительного изучения, чем и обусловлена актуальность исследования.

Целью исследования является рассмотреть пути создания терминов области психологии в английском и украинском языках. Цель обусловила возникновение задач исследования, а именно: описать термины области психологии и определить способы создания терминов области психологии в английском и украинском языках.

Объектом исследования являются термины области психологии в английском и украинском языках.

В исследовании рассмотрены основные способы создания терминов области психологии, а именно: морфологический (аффиксации, словосложение и сокращение), семантический способ (конверсия – образование терминов с помощью функционального перехода слова из одной части речи в другую) и заимствование. Статья содержит перечень префиксов и суффиксов, используемых в исследуемых языках для создания терминов области психологии. Также в статье рассмотрены сокращения, среди которых большое место занимают аббревиатуры и акронимы. В украинском языке к семантическому способу относится терминологизация; она происходит двумя путями: посредством использования общеупотребительных слов в их прямом значении и переносное употребление соответствующего слова (метафоризация).

Еще одним вопросом, который рассмотрен в исследовании, является заимствование; в английском и украинском языках оно проходит тремя основными путями: с помощью калькирования, транскрипции или транслитерации.

Ключевые слова: термины, аффиксация, словосложение, заимствование, приставки, суффиксы, аббревиатуры, акронимы.